

UNII FACTORI DE MEDIU ȘI DE SĂNĂTATE

Valentin ARAPU, Tudor BÎTCĂ,
Centrul de Sănătate Publică mun. Bălți

Summary

Some factors of environment and health

Environmental pollution trends to the most dangerous impurity influence on the health of the population and cause the appearance of pathological processes and diseases. It describes practical achievements, social to protect nature in the transition to a market economy. Socio-hygienic supervision of health concerns in relation to the environment reflects the quality of the environment and public health.

Keywords: socio-ecological factors, health

Резюме

Некоторые факторы окружающей среды и здоровья

Экологические тенденции загрязнения окружающей среды приводят к самым опасным примесям, влияющих на здоровье населения, и могут привести к появлению патологических процессов и болезней. Описываются практические социальные достижения для защиты природы в процессе перехода к рыночной экономике. Социально-гигиенический надзор проблем здоровья в связи с окружающей средой отражает качество окружающей среды и здоровье населения.

Ключевые слова: социально-экологические факторы, здоровье

Introducere

Lucrarea este elaborată în baza datelor acumulate de rețeaua de monitoring socioigienic al Centru-ului de Sănătate Publică și de monitorizare a stării de sănătate în raport cu factorii de mediu, organizată în baza instituțiilor medico-sanitare publice din teritoriu, și a datelor prezentate de Biroul municipal de statistică și ecologie [1, 2].

Rezultatele expuse sunt adresate factorilor de decizie locali, conducătorilor instituțiilor medicale, specialiștilor din domeniul ecologiei, conducătorilor de întreprinderi, organizații, instituții instructiv-educative și de învățământ.

Comunitatea medicală, îndeosebi epidemiologii și igieniștii, examinează starea de boală a persoanei în strânsă corelare cu cauza manifestării fenomenului patologic. Modul de influență a factorilor de mediu asupra sănătății presupune noi eforturi ale societății în munca de îmbunătățire și fortificare a sănătății populației.

Reducerea natalității trebuie interpretată ca o consecință a înrăutățirii condițiilor de viață ale po-

pulației, criza economică, șomajul și migrația fiind cei mai stresanți factori [4, 5].

Material și metode

Datele selectate și analizate ale cercetărilor monitoringului socioigienic *Sănătatea în relații cu mediul de existență* din anul 2014 din mun. Bălți confirmă că sănătatea depinde de nivelul de percepere a problemelor de mediu de către agenții economici și de populație.

Datele de laborator despre poluarea mediului conțin informații privind poluarea aerului atmosferic, conținutul chimic și bacteriologic al apei potabile etc. Informația despre numărul populației a fost prezentată către 01 ianuarie anual de Direcția de statistică a municipiului [3, 5].

Rezultate și discuții

Spațiul aerian este poluat în municipiul Bălți datorită amplasării întreprinderilor industriale, obiectivelor termoenergetice și termice, precum și de traficul intens al transportului auto. Obiectivele termoenergetice și termice sunt poluatorii principali ai spațiului aerian, emisiile lor constituind 84-85%.

În ultimii ani, transportul auto a devenit și rămâne sursa principală de poluare a spațiului aerian, care în prezent constituie 95% din emisiile sumare. Poluarea sporită a aerului atmosferic, îndeosebi în perioada caldă a anului, influențează sănătatea populației, în primul rând a copiilor.

Morbiditatea determinată de calitatea aerului înregistrează un spor al afecțiunilor acute ale căilor respiratorii superioare, inclusiv ale celor însoțite de componentul asmatic, al bolilor ochiului și anexelor lui.

În spațiul aerian au fost emise, în anul 2014, 7024,4 (în anul 2013 – 616,17) tone de substanțe poluante ca SO₂, NO₂, CO, pulberi.

Un impact deosebit asupra stării de sănătate îl are și calitatea aerului din încăperi. În aceste cazuri, aerul este poluat de către persoanele fumătoare și implică persoanele din jur în așa-numitul „fumat pasiv”. A fost stabilit că printre adulți, vârsta de 18-70 ani, persoanele fumătoare constituie 47,2%, iar în rândul elevilor, fumătorii constituie 7,2%. Aceste date prezintă un fundal care contribuie la dezvoltarea patologiilor organelor respiratorii.

Apa, analogic aerului și altor factori naturali ai mediului, este componenta și condiția insubstituibilă a procesului de existență a vieții. Populația folosește pentru necesitățile fiziologice apa din surse de suprafață și surse subterane de profunzime (fântâni de mină și arteziene, izvoare). Sursele de poluare a apei potabile pot fi de origine chimică sau biologică. În ambele cazuri, poluarea poate fi naturală (în

cazul diferitor procese naturale, calamități etc.) sau antropogenă.

Rezultatele investigațiilor efectuate în anul 2014 ne arată că din 88 de surse publice de apă examinate, 76% nu corespund cerințelor igienice la conținutul de reziduu sec, nitrați, duritatea totală și 67% la parametri microbiologici. Apa din bazinele de suprafață a zonelor de recreere, în număr de 42 probe, nu corespunde cerințelor igienice la parametri microbiologici.

Apa potabilă din sursele decentralizate, din care se alimentează majoritatea populației din mediul rural, este un factor de risc care compromite sănătatea populației, contribuind la dezvoltarea stărilor prepatologice și la apariția bolilor sistemului digestiv, în particular a cariei și fluorozelor dentare, anemiilor, nefro- și urolitiazelor.

Din 340 de probe de produse alimentare examinate, 2 probe nu corespund cerințelor sanitaro-igienice la conținutul de nitrați.

Locuința reprezintă spațiul în care omul se odihnește și își reface forța de muncă, se recrează și lucrează. Printre factorii potențiali de risc al locuinței neigienice pentru sănătate pot fi: regimul termic (temperatura interioară scăzută sau ridicată), incendiile, suprafețele și materialele fierbinți, umezeala sporită, mușgaiul, radiațiile, electricitatea, gazele și substanțele toxice cu acțiune biocidă, asigurarea cu grup sanitar etc. În sectorul urban sunt 5928 locuințe neigienice și 161 locuințe în cel rural, în care locuiesc 14791 și, respectiv, 517 persoane, inclusiv copii: 5619 și corespunzător 111.

Din cercetările efectuate în agricultură la locurile de muncă reiese că 15 probe la acizi organici și neorganici, 4 probe la pulberi nu corespund normelor igienice; în industria de prelucrare a produselor agricole – 3 probe la pulberi; în industria constructoare de mașini, aparate, utilaje tehnologice – 3 probe la pulberi; în industria ușoară – 17 probe și în industria materialelor de construcții – 33 probe la pulberi sunt mai mari decât concentrația maximă admisibilă.

Pe parcursul anului 2014 au avut loc 141 cazuri de intoxicații acute neprofesionale: de etiologie chimică – 7, cu alcool – 79, medicamente – 13, gaze – 6, stupefiante – 2 și alte substanțe toxice – 26. În rezultatul intoxicațiilor au fost înregistrate 8 cazuri de deces – 5 cazuri cu alcool și 3 cu alte substanțe toxice.

Au fost traumatizante în accidente rutiere 79 de persoane, inclusiv 31 copii în vârstă de 0-17 ani, și au decedat 4 persoane, inclusiv 1 copil.

Astfel, factorii de mediu contribuie la formarea în societate a unui potențial de apariție a bolilor menționate. Au fost realizate măsuri de educație pentru sănătate și de informare a populației [3, 5].

Concluzii

Supravegherea socioigienică are ca scop monitorizarea, evidența și analiza periodică a stării de sănătate a populației în relație cu factorii de mediu, elaborarea măsurilor de prevenire a bolilor și fortificarea dirijată a sănătății populației. În ultimii ani se întreprind măsuri de a elimina sau a reduce riscurile pentru sănătate, de a asigura populația cu servicii de sănătate și de a spori calitatea serviciilor medicale. Monitoringul socioigienic este o parte componentă a politicii de stat privind nivelul sănătății și stării sanitaro-epidemiologice a populației.

Schimbările pozitive pot fi realizate doar pe calea extinderii sistemului de educație și promovării modului sănătos de viață, a atitudinii grijului față de natură. Propaganda științelor socio-medico-ecologice a devenit o verigă de conexiune a teoriei științifice cu practica utilizării raționale a naturii, contribuind la ameliorarea stării de sănătate a populației.

Datele expuse sunt adresate factorilor de decizie ai autorităților publice locale, conducătorilor instituțiilor medicale publice, specialiștilor din domeniul ecologiei, conducătorilor de întreprinderi, organizații și instituțiilor instructiv-educative. Este necesar ca ocrotirea sănătății să fie asigurată pe parcursul întregii vieți a fiecărui om, iar autoritățile publice, agenții economici să nu facă economie pe baza sănătății umane și să manifeste o atitudine responsabilă în problemele protecției mediului de existență și a sănătății publice.

Bibliografie

1. *Legea privind protecția mediului înconjurător*. În: Moldova Suverană, 1993.
2. *Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015*. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 658 din 12.06.2007.
3. V. Arapu. *Factorii sociali ai atenuării contradicțiilor dintre aspirațiile populației urbane și starea mediului ambiant*. Autoref. tezei de dr. în sociologie în baza materialelor din Republica Moldova. Chișinău, 2000, p. 15-20.
4. M. Bernea, G. Calcii. *Ecologia umană. Sănătatea populației în interdependență cu mediul*. București: Editura Medicală, 1979, 800 p.
5. N. Opopol. *Ecologia ființei umane în teritoriul Moldovei*. În: Curierul Medical, Chișinău, 1992, nr. 3-4, p. 16-19.